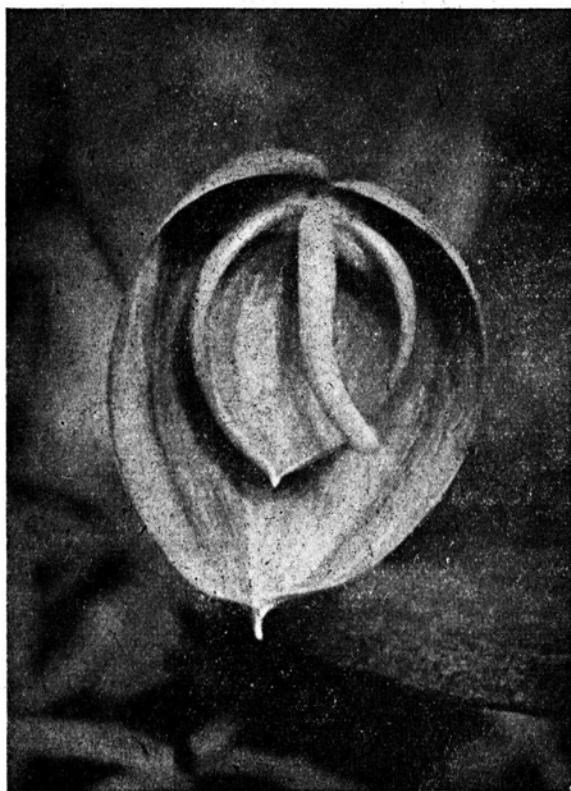


KRYSTYNA KUKULCZANKA

Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego

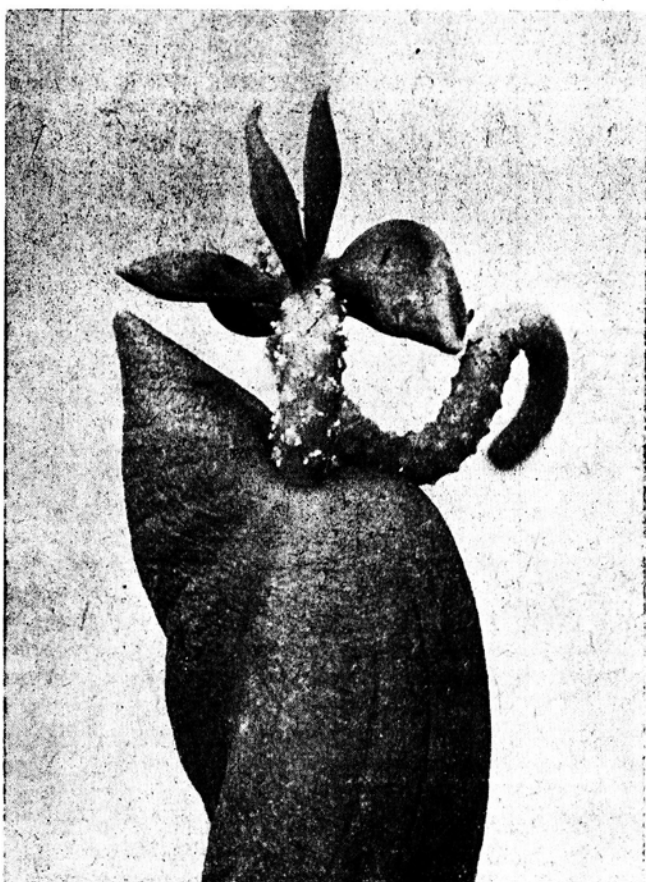
DWIE MODYFIKACJE KWIATOSTANÓW *ANTHURIUM SCHERZERIANUM* HORT.

Anthurium scherzerianum hort. (non Schott; syn. *A.* × *hortulanum* Birdsey) (Encke, 1958) z rodziny *Araceae*, podrodziny *Pothoideae*, podobnie do gatunku wyjściowego *A. scherzerianum* Schott, ma silnie odchylną okrywą kwiatostanową (*spatha*) i często spiralnie skręcony kwiatostan (*spadix*). Przewyższa gatunek wyjściowy wartościami dekoracyjnymi, większą okrywą kwiatostanową i większą gamą jej barw. Ponadto jest gatunkiem lepiej przystosowanym do warunków szklarni; odznacza się silniejszym wzrostem i obfitszym kwitnieniem. Z wielu wyhodowanych typów anturium Scherzera, tylko nieliczne mają nazwy.



Rys. 1. *Anthurium scherzerianum* hort. z dodatkową okrywą kwiatostanową

We Wrocławskim Ogrodzie Botanicznym 70 siewek tego gatunku w uprawie hydroponicznej zakwitło w II. roku (przeciętnie 3 pędy kwiatostanowe na roślinę); w III. roku kwitły znacznie obficie. W II. roku kwitnienia zaobserwowano roślinę ze zmodyfikowanym pędem kwiatostanowym, a mianowicie z dodatkową barwną okrywą, wyrosłą tuż ponad normalną, tylko od niej mniejszą (rys. 1). Normalna



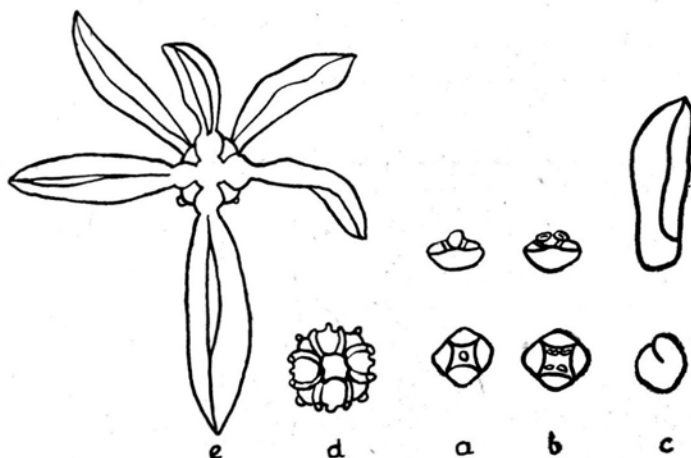
Rys. 2. *Anthurium scherzerianum* hort. z tworami okrywopodobnymi w kwiatostanie

okrywa przed rozwinięciem się kwiatostanu obejmowała dodatkową okrywą wraz z kolbą. Kolba kwiatostanowa była wyraźnie krótsza i długością zbliżona do dodatkowej okrywy. Drugi pęd kwiatostanowy tej rośliny był normalny.

W III. roku uprawy inna roślina wykształciła 3 pędy kwiatostanowe, z których drugi z kolei wytworzył interesującą modyfikację samej kolby. W kwiatostanie tym na wysokości 2,5 cm ponad nasadą, zamiast normalnych, siedzących, romboidalnych kwiatów wyrosło 6 tworów o barwie okrywy kwiatostanowej (rys. 2). Twory te swym kształtem zbliżone do zwiniętych jeszcze okryw kwiatostanowych, stanowiły ich miniaturę; ich nerwacja była identyczna z nerwacją okrywy kwiatostanowej. Między sobą różniły się one długością i szerokością (rys. 3 e); kształt ich nasady (patrząc z góry) był romboidalny tak jak i kwiatów (rys. 3). Stwierdzono, że w miejscach wyrosłych „tworów” nie wytworzyły się nawet szczątkowe pręciki, słupek i części okwiatu (*perigeron*); nasady ich w miejsce kwiatów tworzą jakby niezróżnicowany walcowaty zaczątek pędu, przechodzący w płat podobny do okrywy kwiatostanowej.

W kwiatostanach anturium występuje wiele okółków o 4 kwiatach (rys. 3 d), kwiaty w sąsiadujących okółkach ułożone są naprzemianlegle. Opisywana modyfikacja objęła kwiaty jednego całego okółka i 2 kwiaty okółka wyżej położonego. W kwiatostanach normalnie wykształconych w zmodyfikowanej kolbie słupki dojrzewały przed pręcikami, przy czym poszczególne pręciki dojrzewały w różnej kolejności, zgodnie z opisem Hildebranda (1883).

Zdaniem Mastersa (1886) występowanie zwiększonej liczby okryw kwiatostanowych u roślin z rodziny *Araceae* jest zjawiskiem spotykanym, przy czym kształty i umieszczenie dodatkowych okryw są różne i czasem związane z występowaniem rozgałęzionego kwiatostanu. Masters podaje również przypadek wy-



Rys. 3. Normalne i zmodyfikowane kwiaty *Anthurium scherzerianum* hort. w 4-krotnym powiększeniu: a — normalny kwiat z dojrzałym znamieniem (widok z boku i z góry), b — normalny kwiat z dojrzałymi pręcikami, c — zmodyfikowany kwiat, d — poprzeczny przekrój kwiatostanu z normalnie rozwiniętym okółkiem kwiatów, e — poprzeczny przekrój kwiatostanu przez okółek zmodyfikowanych kwiatów w postaci tworów okrywopodobnych

stąpienia licznych przysadek (*bracteae*). Według Eichlera (1875) w rodzinie *Araceae* nie występują pod kwiatami ani przysadki, ani przykwiatki (*bracteolae*).

Analizowane płatowate, okrywopodobne twory w zmodyfikowanym kwiatostanie anturium Scherzera, nie mogą być przysadkami, bowiem nie wystąpiły pod kwiatami, lecz wyrosły w ich zastępstwie, niezależnie w dwóch okółkach.

LITERATURA

- Eichler A. W., 1875. Blüthendiagramme. T. 1, S. 102—105, Leipzig.
 Encke F., 1958. Pareys Blumengärtnerei. T. 1, S. 166—169, Berlin—Hamburg.
 Hildebrand F., 1883. Das Blühen und Früchten von *Anthurium scherzerianum*. Bot. Centralblatt XIII, S. 346—349.
 Masters Maxwel T., w tłumaczeniu niemieckim U. Dommera, 1886. Pflanzen Teratologie. S. 409—411, Leipzig.